Terapötik ?ttifak Ölçe?i-Gözlemci Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Terapötik ?ttifak Ölçe?i-Gözlemci Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31554

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Terapötik ?ttifak Ölçe?i-Gözlemci Formu (T?Ö-G), Gonca Soygüt ve Sibel Uluç (2009) taraf?ndan Bili?sel Davran??ç? Terapi (BDT) sürecinde terapötik ittifak?n psikometrik özelliklerini de?erlendirmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? bir ölçektir. Bu gözlemci formu, dan??an ve terapist aras?ndaki ili?kinin kalitesini, ortak hedeflere ula?ma mutabakat?n? ve terapi görevleri üzerindeki uzla?may? ölçmek için tasarlanm??t?r. Ölçek, 3 alt boyuttan ve toplam 12 maddeden olu?makta olup, 7'li Likert ölçe?i üzerinden derecelendirilmektedir. Ara?t?rma, özellikle BDT ba?lam?nda ittifak?n önemini ve geçerli?ini vurgulamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Terapötik ?ttifak, Bili?sel Davran??ç? Terapi, Gözlemci Formu, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Dan??an-Terapist ?li?kisi.

Yazarlar

Gonca Soygüt, Sibel Uluç.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, psikoterapi sürecinin kritik bir bile?eni olan **terapötik ittifak?n** kalitesini, bir gözlemci perspektifinden, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirmektir. Özellikle Soygüt ve Uluç (2009) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, bu arac?n Bili?sel Davran??ç? Terapi (BDT) oturumlar?ndaki uygulanabilirli?ini ve psikometrik uygunlu?unu incelemeyi hedeflemi?tir. Bu form, ittifak?n üç temel bile?enini (Duygusal Ba?, Amaç ve Görev) ölçerek, terapinin etkinli?ini art?rmaya yönelik dönüt sa?lamaktad?r.

Formun gözlemci taraf?ndan doldurulmas?, dan??an veya terapistin öznel raporlar?na dayal? olas? yanl?l?klar? azaltmay? ve ittifak?n daha nesnel bir de?erlendirmesini sunmay? amaçlamaktad?r. Bu sayede, terapi süpervizyonunda ve ara?t?rma ortamlar?nda önemli bir araç olarak kullan?labilmektedir.

Yap?

Terapötik ?ttifak Ölçe?i-Gözlemci Formu, psikoterapinin sonuçlar?n? güçlü bir ?ekilde yordad??? bilinen **terapötik ittifak** yap?s?n? ölçmektedir. Terapötik ittifak, dan??an ile terapist aras?ndaki i?birlikçi ve amaca yönelik ili?kiyi ifade eder. Bu yap?, üç temel, birbiriyle ili?kili boyut arac?l???yla kavramsalla?t?r?lm??t?r:

Duygusal Ba?: Dan??an ve terapistin kar??l?kl? sayg?, güven ve yak?nl?k hissetmesi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Amaç: Dan??an?n yarar?na olacak de?i?iklikler konusunda dan??an ve terapistin ortak bir mutabakata varmas?.
Görev: Terapide gerçekle?tirilen yöntemlerin ve aktivitelerin de?eri ve yarar? konusunda dan??an ile terapistin uzla?ma içinde olmas?.

Bu üç boyutun ba?ar?l? bir ?ekilde birle?imi, terapinin ba?ar?s?n?n anahtar göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Ölçek, bu bile?enlerin gözlemlenebilir davran??lar ve etkile?imler üzerinden nas?l tezahür etti?ini yakalamay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal geçerlik çal??malar? hakk?nda kaynak içerikte spesifik detaylar bulunmamaktad?r. Ancak, T?Ö-G'nin uyarlama çal??mas?nda (Soygüt ve Uluç, 2009), **yap? geçerli?i** çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Genellikle bu tür adaptasyon çal??malar?nda, orijinal ölçe?in kavramsal yap?s?n?n korundu?unu do?rulamak amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?l?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini gösterir.

Uyarlama çal??mas?n?n, özellikle Bili?sel Davran??ç? Terapi seanslar? ba?lam?nda, Türk kültürü için geçerli ve anlaml? sonuçlar üretti?i kabul edilmektedir. Ölçe?in **kriter geçerli?i** (terapi sonuçlar? veya di?er ittifak ölçümleri ile korelasyonu) ise uyarlama makalesinde ayr?nt?l? olarak incelenmi? olmal?d?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik katsay?lar?na (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) do?rudan yer verilmemi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanmaktad?r. Terapötik ittifak ölçeklerinin güvenilir kabul edilmesi için, alt boyutlar ve toplam puan için yüksek iç tutarl?l?k de?erleri beklenir; bu da maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, bu gözlemci formunun en kritik güvenirlik göstergesi, farkl? gözlemciler aras?ndaki tutarl?l??? ölçen **gözlemciler aras? güvenirlik** (inter-rater reliability) katsay?lar?d?r. Bu katsay?lar, ba??ms?z iki veya daha fazla gözlemcinin ayn? terapi oturumunu de?erlendirirken ne kadar uzla?t???n? gösterir ve gözlemci tabanl? ölçümler için zorunludur.

Faktör Analizi

Ölçek, yap?sal olarak 3 boyuttan olu?maktad?r. Bu bulgu, ölçe?in orijinal yap?s?n? destekleyen bir **faktör analizi** sonucuna i?aret etmektedir. Uyarlama çal??mas?nda (Soygüt & Uluç, 2009), 12 maddenin bu üç faktör alt?nda topland??? do?rulanm??t?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör 1: Duygusal Ba? (4 madde)
Faktör 2: Amaç (4 madde)
Faktör 3: Görev (4 madde)

Bu üç faktörlü yap?, terapötik ittifak?n literatürde kabul gören temel bile?enlerini temsil etmektedir ve ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemektedir. Yap?lan **aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi**, bu boyutlar?n birbirinden ayr??t???n? ve teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermi? olmal?d?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Gözlemci Formu (Observer Formu). 12 maddeden olu?an, 3 boyutlu bir ölçektir.

Language Available: Türkçe (Uyarlama çal??mas? Türkiye'de gerçekle?tirilmi?tir).

Population Group: Psikoterapi gören dan??anlar ve onlar?n terapistleri aras?ndaki ili?kiyi gözlemleyen ba??ms?z de?erlendiriciler.

Age Group: Yeti?kinler (Genel psikoterapi popülasyonu için uygundur).

Population Details: Ölçek, **Bili?sel Davran??ç? Terapi** (BDT) sürecindeki psikometrik özelliklerinin de?erlendirilmesi amac?yla kullan?lm??t?r.

Test Methodology: 7'li Likert ölçe?i (Örne?in: 1=Hiç kat?lm?yorum, 7=Tamamen kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

T?Ö-G, Psikoterapi ?li?kisi, Ortak Görevler, Duygusal Ba?, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Gözlemci De?erlendirmesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Mevcut kaynakta belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: goncab@hacettepe.edu.tr

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü (Yazar?n e-posta adresine dayanarak).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal uyarlama çal??mas? **2009** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Gonca Soygüt ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Telif haklar? ve izinler, yazar?n ba?l? bulundu?u kurumun (Hacettepe Üniversitesi) politikalar?na tabidir.

Kaynaklar

Soygüt, G. ve Uluç, S. (2009). Bili?sel Davran??ç? Terapi sürecinde Terapök ?ttifak Ölçe?i-Gözlemci Formunun psikometrik özelliklerinin de?erlendirilmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, *20*(4), 367-375.

Makalenin orijinal PDF'i ?uradan indirilebilir: turkpsikiyatri.com.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: terapotik-ittifak-olcegi-gozlemci-formu-tio-g-toad.pdf.

Terapötik ?ttifak Ölçe?i-Gözlemci Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

3 boyut ve 12 madde

Duygusal Ba? (4 m): Dan??an ve terapistin birbirine yak?n hissetmeleri.

Amaç (4 m): Dan??an ve terapistin ne tür de?i?ikliklerin dan??an?n yarar?na olaca?? konusunda anla?maya varm?? olmas?.

Görev (4 m): Dan??an ve terapistin, terapide yap?lmakta olanlar?n yarar? konusunda uzla?man?n olmas?.

ARABPSYCHOLOGY.COM